

POLICY BRIEF

VALIDERING AV TIDIGARE LÄRANDE

**i den nordiska
regionen**

**– Att länka samman
människor och
policyer**

Nordisk Netværk for
Voksnes Læring

”Nätverket för validering har varit operativt sedan 2005”

NORDISKA UTMANINGAR INOM VALIDERING AV TIDIGARE LÄRANDE (VPL)

- 1 Tonvikt på VPL som en policyfråga
- 2 Behov av en nationell, sammanhållen VPL-struktur
- 3 VPL-koppling till EQF/NQF/ECVET
- 4 Behov av att identifiera målgrupper inom VPL via förbättrad statistik
- 5 Behov av information om investeringar, effekter och hållbarhet
- 6 Behov av att utveckla praxis för speciella målgrupper
- 7 Ökad medvetenhet om VPL
- 8 Starkare vägledning inom VPL
- 9 Kompetensutveckling av VPL-utövare
- 10 Utveckling av VPL-metodik
- 11 Närmare samarbete mellan arbetsliv och utbildning
- 12 Närmare samarbete mellan den tredje sektorn och utbildning/arbetsplatser
- 13 Samarbete inom högre utbildning
- 14 Utbildningsmässiga följder/resultat av VPL
- 15 Ändring av attityden till VPL

INTRODUKTION

Denna policy brief har utarbetats av det Nordiska Nätverket för Vuxnas Lärande (NVL) för att lyfta fram de resultat som redan har uppnåtts inom området validering i den nordiska regionen och peka ut ytterligare åtgärder som krävs för implementeringen av rekommendationen från Europeiska Unionen. Rekommendationen uppmanar alla medlemsstater att införa ett holistiskt och högkvalitativt valideringssystem senast 2018.

Kunskapsbasen för denna policy brief har tagits fram av NVL:s nordiska expertnätverk för validering. Nätverket består av nyckelorganisationer involverade i utvecklingen av policy och praxis inom validering i alla nordiska länder samt Grönland, Färöarna och Åland. Nätverket har varit operativt sedan 2005, när Nordiska Ministerrådet satte fokus på erkännande och validering av tidigare lärande som en av prioriteringarna i det nordiska samarbetet inom vuxenutbildning.

BAKGRUND

Det är nödvändigt för de nordiska länderna att vara föregångare inom valideringspraxis och beslutsfattande, eftersom validering av tidigare lärande / Validation of Prior learning (VPL) är av stor vikt för den nordiska ekonomin, flexibel arbetskraft, tillgång till fortbildning och förbättring av en andra chans för individer.

År 2005 var valideringssystemen på olika utvecklingsnivåer i de nordiska länderna och de autonoma områdena Färöarna, Åland och Grönland. I Finland och Norge fanns befintliga valideringsrutiner samt lagstiftning, medan Sverige var mer fokuserat på validering mot arbetsmarknadens kompetenser. Island hade just börjat utveckla sitt validerings system och Danmark drev igenom en första lagstiftning som fastställde validering. I de autonoma områdena var validering så gott som obefintlig.

2008 började expertnätverket arbeta på dokumentet *”Utmaningar i arbetet med erkännande/validering av tidigare lärande i de nordiska länderna”*, där man anger 15 huvudpunkter som kräver vidare tillsyn i länderna. Dokumentet har blivit en riktlinje för expertnätverkets arbete; för att möta behoven i de nordiska länderna har olika verktyg för utövare och beslutsfattare sedan utvecklats med kopplingar till beslutsfattande och riktlinjer i övriga Europa, speciellt Europeiska Unionens rekommendation från 2012.

Synliggöra arbetet med VPL i Norden

Expertnätverkets samarbete med EU-kommissionen, EAEA, UNESCOs institut för livslångt lärande och EPALE

ÖKAD MEDVETENHET – ARBETETS KÄRNA

Att öka medvetenheten har varit kärnan i expertnätverkets arbete. Under åren har flera nordiska och nationella konferenser om validering anordnats för att peka ut de huvudsakliga problem, som har haft påtaglig inverkan på utvecklingen av validering i de nordiska länderna. Som exempel har nu Färöarna en lagstiftning som föreskriver validering och livslång vägledning. Färöarnas representanter i expertnätverket har sagt att kunskapen och expertisen hos nätverket har haft starkt inflytande på utvecklingsprocessen på Färöarna. I Sverige har man utvecklat MOOCs om validering; i Finland används nu kvalitetsverktyget, som utvecklades av nätverket, i valideringsutövarers fortbildning; i Danmark har man

etablerat en speciell arbetsgrupp för validering på ministernivå, där även arbetsmarknadsorganisationer och utbildning ingår; på Island har rapporten Färdplan 2018 använts av Utbildningsministeriet som en måttstock.

Expertnätverket har blivit en betrodd partner till EU-kommissionen, EAEA, och UNESCOs institut för livslångt lärande inom ramen för samarbete och utbyte av expertis och erfarenheter. Flera internationella valideringskonferenser har organiserats i samarbete med expertnätverket.

Expertnätverket har utvecklat flera verktyg som berör kvalitet i validering, kompetensprofiler hos valideringsutövare, e-verktyg som

används i validering, en rekommendation om vägledning i validering samt flera forskningsrapporter om validering. En dedicerad webbplats för utövare har utvecklats samt ett verktyg – Färdplan 2018 – för att kartlägga och kunna jämföra utvecklingen i de nordiska länderna i förhållande till riktlinjerna Europeiska Unionens rekommendation. Verktygen har lyfts fram och betonats på såväl nationella och nordiska som europeiska fora genom seminarier och workshops.

Dessutom har expertnätverket nära samarbete med EU-kommissionens Elektroniska Plattform för Vuxenutbildning i Europa – EPALE. Via EPALE sprids expertnätverkets utvecklingsarbete över hela Europa.

Befrämjande av policy och nordiska värderingar

- Europeiska riktlinjer för Validering av icke-formellt och informellt lärande
- Europeisk inventering av Validering av icke-formellt och informellt lärande
- VPL-Biennaler

BEFRÄMJANDE AV POLICY PÅ EUROPEISK NIVÅ

Under åren har expertnätverket för validering haft möjlighet att påverka europeiskt beslutsfattande. Nätverket lämnade kommentarer till 2014 års europeiska riktlinjer för validering av icke-formellt och informellt lärande, där man gav uttryck för nordiska värderingar som t.ex. betydelsen av vägledning, kompetensutveckling hos utövarna och individen i centrum i valideringsprocessen. Kommentarererna blev väl mottagna och införlivades i de europeiska riktlinjerna.

Flera medlemmar i expertnätverket har ansvarat för uppdateringar för sina länder i dokumentet European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning, uppdaterat och publicerat av CEDEFOP och EU-kommissionen. Rapporterna innehåller bra

metoder från de olika länderna och dessa blir belysta i de tematiska rapporter som utgår från undersökningen. Nordisk praxis har rönt stort genomslag och har följaktligen fört beslutsfattandet framåt.

En av de största händelserna inom valideringsområdet i Europa är VPL-Biennalen. Den organiserades första gången i Nederländerna, den andra Biennalen ägde rum i Danmark och den tredje och kommande skall hållas i Berlin, Tyskland i maj 2019. Expertnätverket har varit djupt involverade i alla konferenserna beträffande planering, tillhandahållande av expertis och hjälp med att ta fram innehåll. Verktyg som utvecklats av nätverket har presenterats på Biennalerna och har på så sätt nått ut till en bred publik.

REKOMMENDATIONER

Nordiskt samarbete inom området vuxenutbildning och validering av tidigare lärande är ett unikt koncept som har en stark potential. För att uppnå optimal genomslagskraft krävs ett närmare samarbete mellan det nordiska expertnätverket och utbildningsmyndigheter och andra beslutsfattare på nationell nivå i de nordiska länderna.

De nordiska länderna har betonat betydelsen av att individen står i centrum för valideringsprocessen.

För att individen ska uppmärksammas och till fullo dra fördel av valideringssystemen, måste beslutsfattare säkerställa att behoven hos olika målgrupper tillgodoses på ett tillfredställande sätt.

Modeller och system för uppföljning och koordinering bör vidareutvecklas.

Arbetslivsperspektivet behöver bli mer integrerat inom validering och livslångt lärande när det gäller kvalitetssäkring och kompetensbehovsprognoser.

Kompetensutveckling för valideringsutövare bör utgöra en gemensam nordisk satsning för att upprätthålla och förstärka kvaliteten inom validering.

Eftersom validering av tidigare förvärvad kunskap väger tyngre och tyngre inom europeiskt beslutsfattande, måste vi försäkra oss om att det tas hänsyn till nordiska åsikter och värderingar i de beslutsfattande processerna i Europa. Kopplingen mellan validering och de nationella kvalifikationsramverken måste stärkas, särskilt vad gäller icke-formellt lärande; de nordiska länderna skulle kunna spela en avgörande roll för att bana väg för den processen.

NÄSTA NORDISKA STEG

- Systematiskt befrämjande i Europa av Nordens syn på VPL
- Närmare samarbete mellan NVL och nationella beslutsfattare
- Starkare länk mellan NQFs och icke-formellt lärande
- Förbättrad uppföljning och koordinering av VPL
- Starkare länk till arbetslivet i kompetensprognoser och kvalitetssäkring
- Kompetensutveckling av VPL-utövare

Tidslinje för publiceringar

